
STICHTING WEIDEGANG JAARRAPPORTAGE 2015

NIEUWE GRACHT 3
2011 NB HAARLEM

023 23 020 23
INFO@STICHTINGWEIDEGANG.NL

© MAART 2016

KENNISACTIVITEITEN

WEIDECOACHES / PRAKTIJSCHOOL VOOR BEWEIDING

In 2015 zijn drie klassen van de Praktijkschool voor Beweiding gestart. Twee klassen voor WeideCoaches en één klas voor WeideDocenten. WeideCoaches zijn werkzaam bij diverse bedrijven (agrarische adviesbureaus, accountancy bureaus, mengvoerbedrijven, zaaizaad bedrijven en zuivelondernemingen). De klas voor WeideDocenten is op initiatief van het groene onderwijs gestart. WeideDocenten begeleiden FarmWalk-groepen of klassen studenten (bedrijfsopvolgers). De invulling en uitvoering van de Praktijkschool wordt gedaan door Bert Philipsen (Wageningen UR Livestock Research) en René Schepers (Schepers Adviseurs), het secretariaat ondersteunt hierbij. De opleiding bestond uit 5 trainingdagen in een jaar. In elke trainingdag stond zowel kennis over beweiden als leervormen om de kennis over te dragen aan melkveehouders centraal. Naast de trainingdagen wordt er ieder jaar een terugkomdag georganiseerd waarin deelnemers uit verschillende klassen en jaren bij elkaar komen.

In 2015 waren er 69 WeideCoaches en 23 WeideDocenten actief. Zie ook Tabel 1.

Jaar van opleiding	Aantal WeideCoaches	Aantal Weidedocenten
2013	12	0
2014	30	12
2015	27	11
Totaal	69	23

Tabel 1: Aantal WeideCoaches en WeideDocenten die in 2015 actief waren, naar jaar van opleiding

Op 16 september is een terugkomdag georganiseerd voor alle WeideCoaches/-Docenten die in de jaren 2013 en 2014 zijn opgeleid. Doel van deze dag was om kennis bij te spijkeren, elkaar te inspireren en binding met elkaar te houden. WeideCoaches gaven tijdens deze dag aan dat verdieping en kennis nuttig is en dat de Praktijkschool inspirerend is. Mede op basis van dit signaal is daarom besloten om in 2016 geen nieuwe WeideCoaches op te leiden maar de focus te leggen op verdieping. Hiertoe worden er verdiepingsdagen aangeboden aan de WeideCoaches om zo hun kennis te verbreden en verdiepen.

AFTRAP ADVIESSEIZOEN GRAS EN WEIDEN

Op 17 februari heeft de stichting met zo'n 100 WeideCoaches/-Docenten, weidegang experts en andere leidende partijen in de Nederlandse melkveehouderij het adviesseizoen voor gras en weiden afgetrapt. De Stichting kijkt terug op een geslaagde en een energieke middag waarbij de gezamenlijkheid van de community werd benadrukt en er ruimte was voor ontmoeting en verdieping.

FARMWALK

In 2015 deden ruim 1000 deelnemers voor het eerste jaar de FarmWalk, verdeeld over meer dan 100 groepen. Daarnaast volgden circa 70 veehouders de FarmWalk voor een tweede jaar.

Tot en met 2015 zijn circa 1600 melkveehouders getraind in de FarmWalk (zie Tabel 2). Voor 2016 is de ambitie om zo'n 1000 melkveehouders te trainen in de FarmWalk.

Deelnemers aan de FarmWalk hebben tijdens de laatste bijeenkomst een enquête ingevuld. De FarmWalk is gemiddeld gewaardeerd met een 7,6 en de WeideCoach met een 7,7.

Jaar	# deelnemers
2013	94
2014	509
2015	~1000
2016	~1000
Totaal	2600

Tabel 2: nieuwe deelnemers in FarmWalk-groepen

ADVIESGESPREKKEN EN LEZINGEN

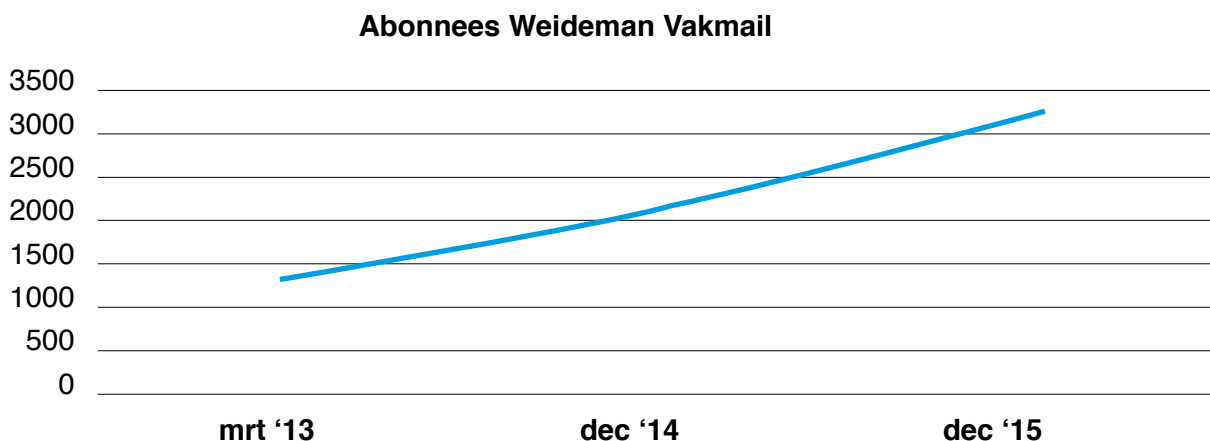
In totaal zijn er sinds januari 2008 ruim 1400 adviesgesprekken en lezingen uitgevoerd. In adviesgesprekken worden veehouders één op één door een WeideCoach geadviseerd over de bedrijfsspecifieke aspecten voor de keuze tussen opstallen of weiden op het gebied van economie, arbeid en/of de mogelijkheden van beweiding (inclusief de opzet van beweiding). Bij lezingen wordt een programma verzorgd voor groepen van 10 – 50 melkveehouders. Er zijn zo'n 20 WeideCoaches beschikbaar voor het houden van adviesgesprekken en lezingen.

Jaar	Adviesgesprekken	Lezingen
2008	400	0
2009	350	0
2010	213	0
2011	69	0
2012	71	35
2013	67	25
2014	76	30
2015	45	33

Tabel 3: aantal gehouden adviesgesprekken en lezingen door de jaren heen

DE WEIDEMAN EN PUBLICITEIT

In het weideseizoen geeft De Weideman, als de vakman op gebied van gras en beweiden, elke week actuele en praktische tips aan veehouders. In 2015 zijn er 45 WeideVakmails verstuurd en is er iedere maand een column verschenen in Melkveemagazine. De vakmail wordt ook verspreid via andere kanalen van adviesbureaus en voerleveranciers en www.melkvee.nl. In juli was de grens van 3000 abonnees op de WeideVakmail behaald. Daarover is een persbericht uitgestuurd welke door diverse media is overgenomen. Op 31 december 2015 had de WeideVakmail bijna 3300 abonnees (zie Figuur 1).

Figuur 1: aantal geabonneerden op de WeideVakmail

In januari heeft De Weideman een twitteraccount aangemaakt (@De_Weideman). Vanaf dit account wordt de WeideVakmail getweet.

Daarnaast stond gras, weiden en de FarmWalk weer volop in de belangstelling van vakbladen. In het merendeel van de nummers van Oogst, Boerderij, Veeteelt en Melkvee Magazine stonden artikelen hierover, zelfs in de winter! Veeteelt heeft zelfs weer twee maal de special Veeteelt GRAS uitgegeven en continueert dit in 2016.

PROJECT ROBOT & WEIDEN

Op 28 oktober is het project Robot & Weiden op feestelijke wijze afgesloten. Het project heeft – in nauwe samenwerking met zuivelondernemingen, kennispartners, AMS leveranciers, veevoerleveranciers, en andere erfbetreders – de volgende resultaten geboekt:

- Robotmelken en weidegang is als thema geagendeerd bij melkveehouders, erfbetreders, sectorpartijen en de vakmedia. De toon is positief en constructief: Robot & Weiden: dat kan!
- Met de vijf Robot & Weiden concepten zijn er praktische richtlijnen beschikbaar waarmee melkveehouders op hun eigen bedrijf het robotmelken in combinatie met weidegang kunnen optimaliseren.
- Er is inzicht verkregen in de knelpunten en succesfactoren van melken met een AMS en weiden.
- Het belang en de rol van adviseurs in strategische en operationele beslissingen op het melkveebedrijf staat op de agenda van erfbetreders. Diverse erfbetreders geven aan het werken in adviesteams te willen gaan integreren in hun adviesdiensten. Daarnaast is door diverse erfbetreders aangegeven dat zij zich in de advisering van melkveehouders willen gaan baseren op de concepten en dat zij hun buitendienst willen gaan oplijnen.

Een verslag van de dag en downloads van de producten van het project zijn te vinden op <http://stichtingweidegang.nl/robotenweiden.html>.

NIEUWE WEIDERS 2015

In april is het project Nieuwe Weiders in opdracht van de DZK gelanceerd. Het doel is om melkveehouders die omschakelen van jaarrond opstallen naar het weiden van hun melkgevende koeien gedurende twee weideseizoenen intensief te begeleiden zodat zij verantwoord kunnen gaan weiden. Hiermee wordt beoogd een bijdrage te leveren aan het verhogen van het aandeel bedrijven met weidegang en daarmee de doelstelling van het Convenant Weidegang. Na een

vrijblijvend kennismakingsgesprek bestaat het begeleidingstraject uit een adviesgesprek, een OmschakelFarmWalk en individuele begeleiding door de WeideCoach.

In 2015 zijn 5 WeideCoaches geselecteerd en opgeleid om nieuwe weiders te begeleiden. Voor de opleiding en de productontwikkeling is samengewerkt met Bert Philipsen (Wageningen UR Livestock Research) en René Schepers (Schepers Adviseurs).

In 2015/2016 doen 24 veehouders mee, verdeeld over 5 groepen. Uit hun eerste ervaringen komt naar voren dat voor nieuwe weiders vertrouwen belangrijker is dan ambitie, dat er grote toegevoegde waarde zit in het bij elkaar kijken en van elkaar leren en dat tussentijdse contactmomenten met de WeideCoach zeer waardevol zijn.

CAMPAGNE NIEUWE WEIDERS 2016

Om de werving voor 2016 te ondersteunen is eind 2015, in samenwerking met een extern communicatiebureau, gewerkt aan een wervingscampagne. Begin 2016 zal de campagne onder het motto 'Starten met weiden? Laat je begeleiden' gestart worden. Het begeleidingstraject is omgedoopt tot de overstapservice Nieuwe Weiders.

Met de wervingscampagne kunnen standsorganisaties, zuivelondernemingen en erfbetreders onder hun achterban melkveehouders werven voor deelname aan het project.

DE OVERSTAPSERVICE

STARTEN MET WEIDEN?

LAAT JE BEGELEIDEN.

Bel de overstapservice:
023-2302023

BORGING WEIDEZUIVEL

WEIDEZUIVEL

Weidezuivel is zuivel gemaakt van boerderijmelk afkomstig van melkveebedrijven waar melkveehouders in hun normale bedrijfsvoering gedurende minimaal zes uur per dag en ten minste 120 dagen per jaar alle daarvoor in aanmerking komende melkgevende koeien laten grazen op een weide met voldoende grasaanbod, zodat de dieren voortdurend hun natuurlijk graasgedrag kunnen uitoefenen. Weidezuivel wordt in een gescheiden keten van andere zuivelproducten geproduceerd.

In 2015 was een voorwaarde dat de koeien in Nederlandse weiden grazen. Op 23 november 2015 heeft de Stichting [aangekondigd](#) dat het Weidemelklogo per 1 januari 2016 ook beschikbaar komt voor buiten Nederland geproduceerde zuivelproducten die voldoen aan de criteria van weidezuivel.

SYSTEEM VAN BORGING VAN WEIDEZUIVEL

Stichting Weidegang is schemahouder van het Weidemelklogo. Partijen die aan de Stichting kunnen aantonen dat weidezuivel is geproduceerd volgens de criteria zoals vastgelegd in de Algemene Voorwaarden kunnen een licentie verkrijgen voor het gebruik van het Weidemelklogo. Het weidemelklogo was in 2015 in 7 taalvarianten beschikbaar: Nederlands, Frans/Nederlands, Engels, Duits, Italiaans, Spaans, Zweeds.

De licentie is gekoppeld aan een Certificaat Weidegang. Het certificaat bestaat uit drie deelcertificaten: de Audit Aangesloten Melkveehouders (deelcertificaat A), de Audit RMO (deelcertificaat B) en de Audit Productielocatie (deelcertificaat C). Zuivelbedrijven moeten in bezit zijn van een Certificaat Weidegang. Bij retailbedrijven die hun weidezuivelproducten door een zuivelbedrijf laten produceren en verpakken in consumentenverpakkingen wordt de licentie gekoppeld aan het Certificaat Weidegang van deze toeleverancier.

In de borging van weidezuivel hebben zuivelbedrijven een spilfunctie. Onder deelcertificaat A moeten zuivelbedrijven in een controleplan aantonen dat:

- Toeleverende melkveehouders hun koeien weiden volgens de definitie van de stichting.
- Weidezuivel in een gescheiden keten wordt geproduceerd.

Een Certificerende Instelling (CI), met een contract met de stichting, audit het controleplan van de zuivelonderneming. Hierbij wordt gekeken of het controleplan voldoende garanties biedt om weidezuivel volgens de criteria te produceren en of het controleplan is geïmplementeerd in de bedrijfsvoering van de zuivelonderneming. Daarnaast controleert de CI 10% van toeleverende melkveehouders zelfstandig. Onder deelcertificaat B en C controleert de CI of de weideboerderijmelk in een gescheiden keten worden getransporteerd en verwerkt.

Ga naar www.weidemelk.nl/nl/voorwaarden.html voor de Algemene Voorwaarden en onderliggende interpretatiedocumenten. Vanwege de openstelling van het weidemelklogo voor buiten Nederland geproduceerde zuivelproducten met ingang van 2016, zijn in 2015 aanpassingen aan de Algemene Voorwaarden en de overeenkomsten met deelnemers (Certificerende Instellingen (CI's), Licentiehouders) in gang gezet welke in februari 2016 gepubliceerd zijn.

RESULTATEN 2015

CERTIFICERENDE INSTELLINGEN

In de rapportageperiode had de stichting één contract met één CI: Qlip B.V. gevestigd te Leusden. In september 2015 heeft de Stichting tweemaal een harmonisatieoverleg georganiseerd, eenmaal met de beoordelaars van melkveebedrijven (onder deelcertificaat A) en eenmaal met de auditoren transport en productielocaties (onder deelcertificaat B en C).

ZUIVELONDERNEMINGEN

In december 2015 hadden 14 zuivelondernemingen een geldig Certificaat Weidegang, waarvan drie bedrijven een deelcertificaat A (Audit Aangesloten Melkveehouders) en een deelcertificaat B (Audit RMO) hadden en negen een deelcertificaat C (Audit productielocatie) hadden. Twee zuivelbedrijven hadden een volledig Certificaat Weidegang, bestaande uit deelcertificaten A, B en C. Zie onderstaande tabel voor een overzicht van de zuivelondernemingen die eind 2015 een Certificaat Weidegang hadden.

Bedrijfsnaam, plaats	Certificaat
Arla Foods B.V., Nijkerk	01-C-009
CONO Kaasmakers, Westbeemster	01-A-006
	01-B-007
	01-C-008
Coöperatieve Zuivelfabriek Rouveen U.A.	01-A-023
	01-B-022
Cor Segers B.V., Beek en Donk, Gemert, Geldrop	01-C-012
Farm Dairy, Lelystad	01-C-011
Farmel Dairy, Emmeloord	01-A-018
	01-B-019
FrieslandCampina Cooperative Affairs; Cheese, Butter & Milkpowder; CP EMEA; Amersfoort	01-A-004
	01-B-003
	01-C-001
	01-C-002
Grozzette B.V., Woerden	01-C-015
Hazeleger Kaas B.V., Barneveld	01-C-020
Klaverkaas B.V.	01-C-021
Noorderland Melk, Groningen	01-A-016
	01-B-017
Vandersterre Groep Packaging B.V., Grootebroek	01-C-014
Vecozuivel, Zeewolde	01-C-010
Vergeer Holland, Reeuwijk	01-C-005

MELKVEEHOUDEERS

Melkveehouders moeten jaarlijks aan de zuivelonderneming aan het begin van het weideseizoen een verklaring aanleveren dat zij voornemens zijn om weidegang te voeren. Onderdeel van het controleplan van zuivelondernemingen is het gedurende het weideseizoen controleren van (een deel van de) melkveehouders die verklaren weidegang te voeren middels een bedrijfsbezoek. De zuivelonderneming kan deze controles zelf uitvoeren of laten uitvoeren door een CI. Een deel van de controles van (of in opdracht van) de zuivelondernemingen bij melkveehouders is gebaseerd op een risicobeoordeling vanuit de zuivelonderneming. Melkveehouders met een hoog risicoprofiel (gebaseerd op historie en inrichting bedrijf) worden vaker gecontroleerd. Naast de controledoelstellingen van zuivelondernemingen zelf wordt jaarlijks

in ieder geval 10% van de melkveehouders door een CI in een steekproef in opdracht van de stichting gecontroleerd.

Het aantal deelnemende melkveehouders is ten opzichte van 2015 licht gestegen. In totaal is ongeveer een derde van de melkveehouders in 2015 gecontroleerd in een bedrijfsbezoek. Dit aandeel is lager dan in 2014, met name omdat één van de zuivelondernemingen, met een groot aantal deelnemende melkveehouders, in 2014 intensief heeft gecontroleerd. In 2015 is het aandeel melkveehouders dat door een CI is gecontroleerd gestegen. De reden hiervoor is dat zuivelondernemingen steeds meer melkveehouders door een CI laten controleren in plaats van dit zelf te doen. In onderstaande tabel staan de resultaten van de controles van melkveehouders voor 2015 en de voorgaande jaren.

	2013	2014	2015
Aantal deelnemende melkveehouders	9802	9441	9565
Gecontroleerde melkveehouders	39,6%	67,1%	34,1%
• door Zuivelonderneming gecontroleerd	29,4%	56,9%	5,6%
• door CI gecontroleerd	10,2%	10,3%	28,5%
Hercontroles*	10,1%	8,1%	2,3%
Positieve beoordelingen	95,5%	97,4%	98,7%
Negatieve beoordelingen*	4,5%	2,6%	1,3%

* % van gecontroleerde melkveehouders

De belangrijkste redenen voor hercontroles zijn:

- Het niet bijhouden van een deugdelijke administratie (bij hercontrole wordt gecontroleerd of deze tekortkoming is hersteld).
- De constatering dat er onvoldoende koeien in de wei liepen bij een eerdere controle (bij hercontrole wordt beoordeeld of er dan wel voldoende koeien in de wei lopen).

NB: Voor de tweede reden van hercontrole kunnen praktische redenen vanuit de bedrijfsvoering van de melkveehouder ten grondslag liggen, bijvoorbeeld omdat de controle plaatsvindt op het tijdstip rond het melken of omdat de weersomstandigheden (veel regen of te warm) op de betreffende dag het niet toelaten om de koeien te weiden.

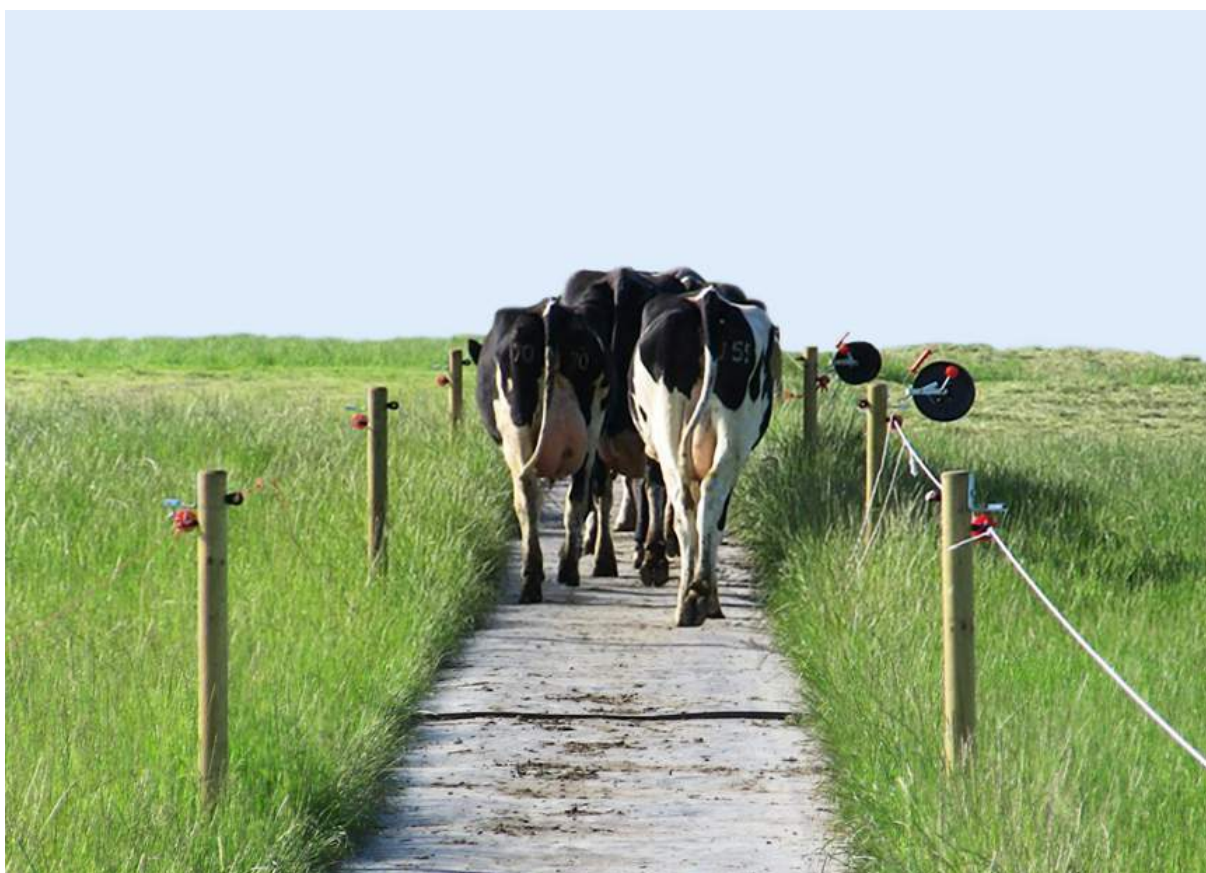
De belangrijkste redenen voor een negatieve beoordeling zijn:

- Er lopen structureel onvoldoende koeien in de wei om de norm van 120 dagen, 6 uur in te vullen.
- Registratie is niet of onvoldoende bijgehouden.
- Er is onvoldoende grasaanbod cq. er zijn te weinig hectares per koe beschikbaar om te weiden, zodat de dieren onvoldoende hun natuurlijk graasgedrag kunnen uitoefenen.

Melkveehouders met een negatieve beoordeling zijn door de zuivelonderneming verwijderd als leverancier van weideboerderijmelk.

VOORBEREIDEN OPENSTELLEN WEIDEMELKLOGO 2016

Vanwege de openstelling van het weidemelklogo per 2016 voor buiten Nederland geproduceerde zuivelproducten die voldoen aan de criteria van weidezuivel is in 2015 gestart met voorbereidingen hiervoor. De beoogde wijziging maakt het noodzakelijk de Algemene Voorwaarden voor Weidegang en Weidezuivel, de onderliggende interpretatiedocumenten en overeenkomsten met deelnemers (Certificerende Instellingen, Licentiehouders) aan te passen, zowel wat taal als wat inhoud betreft. In aanvulling hierop, heeft de Stichting een aantal aanvullende aanpassingen doorgevoerd om het certificeringsproces betrouwbaarder en effectiever te maken. De belangrijkste aanvullende aanpassingen betreft het invoeren van 2 nieuwe interpretatiedocumenten; ID05 zet nadere eisen aan de Controle van Aangesloten Melkveehouders door Weidezuivelbedrijven uiteen en ID06 betreft het introduceren van een integriteitsprogramma.

CONTACT

Voor vragen, opmerkingen of suggesties kunt u contact opnemen met het secretariaat van de stichting via:

Stichting Weidegang
Nieuwe Gracht 3
2011 NB Haarlem

023 23 020 23
info@stichtingweidegang.nl
www.stichtingweidegang.nl

